

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бєлінська Я.Ю.

аспірант,

Міжрегіональна Академія управління персоналом

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ МІЖ ГОСПОДАРСЬКИМИ СУДАМИ І ОРГАНАМИ СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У вітчизняній науці суддівське самоврядування розглядається як створене в силу закону об'єднання особливого виду – публічна корпорація, утворена шляхом участі суддів у державному управлінні судами для вираження своїх інтересів як носіїв судової влади та з метою забезпечення її незалежності. Слід зауважити, що до складу цього об'єднання в умовах обов'язкового членства входять судді судів усіх рівнів, об'єднаних правилами суддівської поведінки і обов'язковими для всіх суддів корпоративними актами. Тут виділяються наступні ознаки цих публічно-правових корпорацій: а) вони сформовані за професійною ознакою; б) не є ланками судової системи і не здійснюють правосуддя; в) утворюються в результаті прямого припису законодавця із закріпленою в законі метою [1, с. 4, 8].

Переважає більшість наукових поглядів щодо ролі й значення суддівського самоврядування для судової гілки влади зводяться до того, що органи суддівського самоврядування створені й функціонують з метою збереження незалежності судової гілки влади [2, с. 6-65; 3, с. 29]. На це також вказує й Закон України «Про судоустрій та статус суддів», зокрема у ньому зазначено, що суддівське самоврядування є однією з гарантій забезпечення незалежності суддів. Головним завданням цих органів є втілення у життя всіх необхідних заходів щодо вирішення питань по забезпеченню організаційної єдності функціонування органів судової влади та зміцненню незалежності судів, суддів, захисту професійних інтересів суддів, у тому числі захисту від втручання в їхню діяльність [4]. Втім, як зазначає М.Й. Вільгушинський, суддівське самоврядування – далеко не єдиний засіб збереження незалежності суддів, остання також забезпечується особливим порядком їх обрання

або призначення на посаду та звільнення з посади; заборорою будь-якого впливу на суддів; захистом їх професійних інтересів; особливим порядком притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності; забезпеченням державою особистої безпеки суддів та їхніх сімей; гарантуванням фінансування та належних умов для функціонування судів і діяльності суддів, їх правового і соціального захисту; заборорою суддям належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, займатися за сумісництвом певними видами діяльності; притягненням до юридичної відповідальності винних осіб за неповагу до суддів і суду [5, с. 180-181].

У ракурсі даного дослідження на нашу увагу заслуговують повноваження органів суддівського самоврядування, які вказують на характер взаємовідносин з господарськими судами. Так, діяльність органів суддівського самоврядування має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності господарських судів і суддів, утверджувати незалежність господарських судів, забезпечувати захист суддів від втручання в їхню діяльність, а також підвищувати рівень роботи з кадрами. До питань внутрішньої діяльності господарських судів належать питання організаційного забезпечення судів та діяльності суддів, соціальний захист суддів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані зі здійсненням правосуддя у господарсько-правовій сфері. А отже, органи суддівського самоврядування приймають безпосередню участь у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення господарських судів та здійсненні контролю за додержанням установлених нормативів такого забезпечення, а також долучаються до обрання суддів на адміністративні посади в судах [4].

Все дає підстави стверджувати, що суддівське самоврядування є носієм публічних повноважень. На користь зазначеної позиції свідчить те, що право ухвалення відповідними органами суддівського самоврядування обов'язкових рішень для суддів і працівників суду передбачається нормами Закону України «Про судоустрій і статус суддів», забезпечується авторитетом держави та не залежить від подальшого відтворення цього права у будь-яких установчих чи статутних документах. Окрім цього, ці рішення мають владну, управлінську природу, ухвалюються та реалізуються на виконання приписів чинного законодавства та можуть породжувати юридичні наслідки. До того ж, згідно зі ст. 117 Закону України «Про судоустрій і

статус суддів», їх виконання забезпечується адміністративно-правовою процедурою, яка передбачає виконання рішень зборів суддів головою відповідного суду або його заступником [6, с. 20].

Підводячи підсумки нашого дослідження констатуємо, що взаємовідносини господарських судів України з органами суддівського самоврядування мають адміністративно-правовий характер й представляють собою делегування господарськими судами частини своїх управлінських функцій щодо внутрішньої діяльності суду органам суддівського самоврядування, а також контроль, який здійснюють органи суддівського самоврядування за організацією діяльності господарських судів.

Список використаних джерел:

1. Білова О.В. Проблеми суддівського самоврядування в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / О.В. Білова; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2008. – 18 с.
2. Копетюк М.І. Суддівське самоврядування у забезпеченні принципу самостійності суду у зарубіжних державах та Україні / М.І. Копетюк, Р.В. Ониско // Історико-правовий часопис. – 2015. – № 2. – С. 60-65.
3. Білова О.В. Органи суддівського самоврядування та вища рада юстиції [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського / О. В. Білова // Форум права. – 2006. – № 2. – С. 29-33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
4. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 31. – Ст. 545.
5. Вільгушинський М.Й. Суди загальної юрисдикції у системі взаємовідносин із суб'єктами владних повноважень та громадськістю: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.10, 12.00.07 / М.Й. Вільгушинський; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – О., 2013. – 394 с.
6. Ігонін Р.В. Органи суддівського самоврядування як суб'єкт адміністративно-правового забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції / Р.В. Ігонін // Адвокат. – 2010. – № 10 (121). – С. 17-22.